

หลักสูตรการบังคับคดีสำหรับเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง

1. หลักการเหตุผล

ด้วยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2562 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และกฎกระทรวงกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองและการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง พ.ศ. 2562 ข้อ 3 กำหนดให้ผู้มีอำนาจออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาซึ่งผ่านการอบรมด้านการบังคับคดีจากกรมบังคับคดี หรือด้านการบังคับทางปกครอง ตามหลักสูตรที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้ความเห็นชอบเป็นเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง เพื่อดำเนินการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน นั้น

กรมบังคับคดีจึงได้กำหนดหลักสูตรด้านการบังคับคดีสำหรับเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐเข้ารับการอบรม โดยอบรมความรู้ด้านการบังคับทางปกครอง การบังคับคดีแฝง ฝึกปฏิบัติงานเกี่ยวกับการยึด อายัด จำหน่ายทรัพย์สินและงานการเงินและบัญชี รวมถึงการคำนวณเงินคืนแก่ผู้มีส่วนได้เสียเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถดำเนินการบังคับคดีได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์แก่ส่วนราชการก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการทางปกครอง ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการการยึด อายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ตลอดไปจนถึงการจัดทำบัญชีและการเงินที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดความเชี่ยวชาญในการยึด อายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน
- 2.3 เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง
- 2.4 เพื่อให้เกิดมาตรฐานเดียวกันในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (เจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง)
- 2.5 เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ที่อยู่ในบังคับทางปกครอง

3. กลุ่มเป้าหมาย

1. เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับคำสั่งจากผู้มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองสำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเพื่อแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง หรือผู้มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองเห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะได้รับคำสั่งแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง
2. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ หรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. เงื่อนไขการสำเร็จการฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรฯ เป็นผู้ผ่านและสำเร็จการศึกษาอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการบังคับคดีสำหรับเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ของกรมบังคับคดี ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ต่อไปนี้ โดยครบถ้วน

4.1 ต้องเข้ารับการฝึกอบรมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของระยะเวลาทั้งหมด

4.2 การประเมินผลการเรียนรู้ต้องผ่านทุกกิจกรรม

ผลการประเมินความรู้ภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนทั้งหมด

ผลการประเมินทักษะการฝึกปฏิบัติ การยึดทรัพย์สิน การอายัดทรัพย์สิน

การจำหน่ายทรัพย์สิน การเงินและบัญชี ต้องผ่านทั้ง 4 วิชา

4.3 ต้องมีส่วนร่วมทำกิจกรรมที่กำหนดในหลักสูตร ปฏิบัติและส่งงานตามที่ได้รับมอบหมาย

5. วิธีการฝึกอบรม

- การบรรยาย
- การฝึกปฏิบัติ
- การศึกษาดูงาน

6. ระยะเวลาการฝึกอบรม

วันจันทร์ - วันศุกร์ รวม 10 วันทำการ

เวลา 09.00 – 12.00 นาฬิกา และเวลา 13.00 - 16.00 นาฬิกา

7. วิทยากร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานการบังคับคดี สำนักงานอัยการสูงสุด

กรมบังคับคดี

8. โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรการบังคับคดีสำหรับเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ประกอบด้วย การบรรยาย การอภิปราย การฝึกปฏิบัติ และการศึกษาดูงาน ใช้ระยะเวลาฝึกอบรม รวม 60 ชั่วโมง โดยเนื้อหาหลักสูตรแบ่งออกเป็น 3 หมวดวิชา ดังนี้

หมวดที่ 1 ความรู้ด้านกฎหมาย

(ระยะเวลา 45 ชั่วโมง)

1. การบังคับทางปกครอง

1.1 หลักเกณฑ์ใหม่ในการบังคับทางปกครองการบังคับทางปกครอง (6 ชั่วโมง)

1.2 การสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับ ของมาตรการบังคับทางปกครอง (6 ชั่วโมง)

1.3 กฎกระทรวงกำหนดขั้นตอน และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด อายัด และ การขายทอดตลาดทรัพย์สินฯ (3 ชั่วโมง)

2. การบังคับคดีแพ่ง

- 2.1 การบังคับคดีแพ่ง (3 ชั่วโมง)
- 2.2 การยึดทรัพย์สิน (6 ชั่วโมง)
- 2.3 การอายัดทรัพย์สิน (6 ชั่วโมง)
- 2.4 การจำหน่ายทรัพย์สิน (6 ชั่วโมง)

3. การฝึกปฏิบัติการบังคับคดีแพ่ง

- 3.1 การฝึกปฏิบัติ การยึดทรัพย์สิน (3 ชั่วโมง)
- 3.2 การฝึกปฏิบัติ การอายัดทรัพย์สิน (3 ชั่วโมง)
- 3.3 การฝึกปฏิบัติ การจำหน่ายทรัพย์สิน (3 ชั่วโมง)

หมวดที่ 2 ความรู้ด้านการเงินและบัญชี

(ระยะเวลา 9 ชั่วโมง)

4. การเงินและบัญชี

- 4.1 การคำนวณเงินและการจัดทำบัญชี (6 ชั่วโมง)
- 4.2 การฝึกปฏิบัติด้านการคำนวณเงินและการจัดทำบัญชี (3 ชั่วโมง)

หมวดที่ 3 การเสริมสร้างประสบการณ์

(ระยะเวลา 6 ชั่วโมง)

5. การศึกษาดูงานการบังคับคดี ณ กรมบังคับคดี

(3 ชั่วโมง)

6. พิธีปิดและมอบประกาศนียบัตร

(3 ชั่วโมง)

หมวดที่ 1 ความรู้ด้านกฎหมาย

1. การบังคับทางปกครอง

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ทั้งในกรณีการบังคับชำระเงิน โดยเจ้าพนักงานของหน่วยงานรัฐ และการบังคับชำระเงินโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี รวมทั้งอำนาจหน้าที่ วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง และการบังคับค่าปรับ บังคับการตามคำสั่งทางปกครองซึ่งกำหนดให้กระทำการละเว้นกระทำการ

เนื้อหาวิชาประกอบด้วย

- 1.1 หลักเกณฑ์ใหม่ในการบังคับทางปกครองการบังคับทางปกครอง
- 1.2 การสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับ ของมาตรการบังคับทางปกครอง
- 1.3 กฎกระทรวงกำหนดขั้นตอน และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด อายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินฯ

2. การบังคับคดีแพ่ง

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการบังคับคดีแพ่ง กระบวนการ และวิธีการในการพิจารณาคำร้อง คำขอ ขั้นตอนการยึดอายัด ชั้บไล่ รื้อถอน ตลอดจนถึงการขายทอดตลาดและวิธีการภายหลังการบังคับคดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในการบังคับคดี

เนื้อหาวิชาประกอบด้วย

2.1 การบังคับคดีแพ่ง

- โครงสร้างของการบังคับคดีแพ่ง ประกอบด้วย การยึดทรัพย์สิน การอายัดทรัพย์สิน การจำหน่ายทรัพย์สิน การกักเรือ การบังคับคดีแบบกลุ่ม

- บทบาท อำนาจ หน้าที่ ของเจ้าพนักงานบังคับคดี
- การนำคดีการบังคับทางปกครอง เข้าสู่กระบวนการบังคับคดี
- วิธีการส่งหมาย และประกาศต่าง ๆ
- ระยะเวลาในการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง

2.2 การยึดทรัพย์สิน

- ขั้นตอนในการปฏิบัติงานในการยึดทรัพย์สิน ได้แก่ การตรวจสอบรายละเอียดในคำสั่งทางปกครอง และคำพิพากษา การยึดสิ่งห้ามทรัพย์ ณ ที่ทำการ การยึดทรัพย์สินนอกที่ทำการ การพิจารณาคำขอยึดทรัพย์ เอกสารหลักฐานประกอบคำขอยึดทรัพย์ ผลของการตรวจล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการ หลักประกันทางธุรกิจ หลักประกันในคดีอาญา การยึดซ้ำ การแจ้งการยึดทรัพย์ การตรวจสอบผลแจ้งการยึด การส่งเอกสารสิทธิ การจัดทำแผนที่ตั้งทรัพย์ การประเมินราคาทรัพย์สิน การคำนวณขนาดสิ่งปลูกสร้างเทียบกับเนื้อที่ดิน

- การพิจารณา และมีคำสั่งในคำร้อง คำแถลง หนังสือต่าง ๆ
- ค่าส่วนกลางของนิติบุคคลอาคารชุด
- ขั้นตอนการถอนการยึดทรัพย์ ถอนการบังคับคดี
- การร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ การคัดค้านการยึดทรัพย์ การร้องกันส่วน การขอรับชำระหนี้บุรีมสิทธิ การสวมสิทธิบังคับคดีแทน
- ความรู้ด้านหลักทรัพย์ และทรัพย์สินดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ

2.3 การอายัดทรัพย์สิน

- ขั้นตอนในการปฏิบัติงานในการอายัดทรัพย์สิน ได้แก่ การตรวจสอบรายละเอียดในหมายบังคับคดี และคำพิพากษา เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ประกอบคำขออายัด การพิจารณาสั่ง คำขออายัด และประเภทของทรัพย์สินที่ขออายัด หรือสิทธิเรียกร้องต่าง ๆ การอายัด คราวเดียว หรือการอายัดต่อเนื่อง การถอนการอายัด
- การร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ การคัดค้านคำสั่งอายัด/การไม่ส่งเงินอายัดทรัพย์ การร้องกันส่วน การขอรับชำระหนี้บุรีมสิทธิ การสวมสิทธิบังคับคดีแทน
- การพิจารณา และมีคำสั่งในคำร้อง คำแถลง หนังสือต่าง ๆ

2.4 การจำหน่ายทรัพย์สิน

- ขั้นตอนในการปฏิบัติงานในการจำหน่ายทรัพย์สิน ได้แก่ การตรวจสอบรายละเอียดทรัพย์สินที่ยึด จัดทำร่างประกาศขาย ความพร้อมของสำนวน การตรวจสอบต้นฉบับเอกสารสิทธิวิธีการขาย ราคาประเมิน หลักประกันในการเข้าสู่ราคา การจัดทำประกาศขายทอดตลาด การกำหนดราคาเริ่มต้น
- การส่งประกาศให้ผู้มีส่วนได้เสีย การปิดประกาศที่ตั้งทรัพย์สิน (สถานที่ราชการ/ชุมชน/การเผยแพร่เว็บไซต์) และการตรวจผลการส่งประกาศ
- ขั้นตอนในวันขายทอดตลาด ได้แก่ การวางหลักประกัน การทำสัญญา การขยายเวลาวางเงิน การบันทึกผลขาย
- การริบมัดจำ
- การร้องคัดค้านการขาย การรายงานข้อเท็จจริง
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม อากรปิดไปรับเงิน
- รูปแบบการโอนกรรมสิทธิ์
- แบบพิมพ์ รายงาน สัญญา ต่าง ๆ
- การพิจารณา และมีคำสั่งในคำร้อง คำแถลง หนังสือต่าง ๆ

3. การฝึกปฏิบัติการบังคับคดีแพ่ง

3.1 การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการยึดทรัพย์สิน

3.2 การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดทรัพย์สิน

3.3 การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการจำหน่ายทรัพย์สิน

หมวดที่ 2 ความรู้ด้านการเงินและบัญชี

4. การเงินและบัญชี

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้การบังคับคดีเสร็จสิ้นกระบวนการ จึงต้องมีการจ่ายเงินที่ได้จากการบังคับคดีให้แก่คู่ความในคดี ความรู้ทางบัญชีเกี่ยวกับการบัญชีเงินในคดี และการคำนวณเงินและเฉลี่ยทรัพย์สินในคดีแพ่ง เป็นกระบวนการที่จำเป็นต้องเรียนรู้สำหรับการปฏิบัติให้ถูกต้อง และมีการควบคุมระบบเงินในคดีให้ครบถ้วน ถูกต้องเพื่อจะได้ดำเนินการจ่ายเงินให้แก่คู่ความได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรมแก่คู่ความ

เนื้อหาวิชาประกอบด้วย

4.1 การคำนวณเงินและการจัดทำบัญชี

- การคำนวณเงิน และการจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ - จ่ายเงิน ในคดีแพ่ง และการจ่ายเงิน
- การคำนวณเงินค่าธรรมเนียม การคิดยอดหนี้และการคิดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

- ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ในการทำบัญชีรับ จ่าย ได้แก่ การรับเงินจากการขายทอดตลาด การชำระหนี้ ตามคำสั่งทางปกครอง การรับเงินอายัด การทำบัญชีรูปแบบกรณีหักส่วนได้ใช้แทน การทำบัญชีแสดง รายการรับ จ่ายเงิน กรณีที่มีเจ้าหนี้หลายราย การขอเฉลี่ย
- มีบุริมสิทธิ หรือการร้องกันส่วน การคิดค่าอากร ค่าธรรมเนียม
- ขั้นตอนการปฏิบัติ ในการคิดค่าธรรมเนียมยึด หรืออายัด และค่าใช้จ่ายในคดี
- การเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ค่าอากร
- ขั้นตอนการปฏิบัติในการคิดยอดหนี้เพื่อจำเลยวางชำระ
- การตรวจสอบเอกสารในสำนวนประกอบการคำนวณ
- การแจ้งผู้มีส่วนได้เสียในการตรวจรับรองบัญชี การคัดค้านบัญชี
- การจ่ายเงินให้ผู้มีส่วนได้ กรณีมีเงินเหลือ/กรรมสิทธิ์รวม/บุริมสิทธิ และกรณีผู้มีสิทธิ รับเงินเสียชีวิต

4.2 การฝึกปฏิบัติด้านการคำนวณเงินและการจัดทำบัญชี

หมวดที่ 3 การเสริมสร้างประสบการณ์

5. การศึกษาดูงานการบังคับคดี ณ กรมบังคับคดี

- การขายทอดตลาดทรัพย์สิน ณ ห้องขายทอดตลาดทรัพย์สินของกรมบังคับคดี
- ศูนย์บริการร่วม (One Stop Service) สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร 4 และ สำนักงาน บังคับทางปกครอง
- การยึดทรัพย์ ณ ที่ทำการ การยึดทรัพย์และการอายัดทรัพย์ ระบบ e-Filing สำนักงานบังคับคดีแพ่ง กรุงเทพมหานคร 6

6. พิธีปิดและมอบประกาศนียบัตร